

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 216

van **CELIA GROOTHEDDE**

datum: 11 januari 2022

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Bestrijding seksueel geweld - Overeenkomst met Sensoa voor preventie en sensibilisering

In het Vlaams Actieplan ter bestrijding van seksueel geweld worden enkele acties opgesomd in samenwerking met Sensoa ter preventie van en voor de sensibilisering inzake seksueel geweld.

Tijdens de begrotingsbespreking op 23 november 2021 gaf de minister aan dat er voor het domein van preventie een overeenkomst met Sensoa is.

1. Welk budget omvat de beheersovereenkomst met Sensoa om mogelijke slachtoffers en daders te voorkomen?
2. Welke acties opgenomen in het Vlaams Actieplan ter bestrijding van seksueel geweld warden rond preventie en sensibilisering al door Sensoa afgerond, welke acties zijn nog bezig en welke acties moeten nog worden opgestart?
3. Worden extra middelen uitgetrokken om seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven te voorkomen? Heeft Sensoa de mogelijkheid om eigen initiatieven te lanceren buiten het Vlaams Actieplan om?
4. Op welke manier wordt ingezet op de bekendheid van deze acties en de tools die erin besloten zitten bij het grote publiek, in het bijzonder kinderen, jongeren en professionals?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 216 van 11 januari 2022

van **CELIA GROOTHEDDE**

1. De nieuwe beheersovereenkomst met de partnerorganisatie Sensoa is net ondertekend en loopt over de periode 2022-2026. Voor een totaal bedrag van 3.096.691 euro op jaarbasis, zal deze organisatie een aantal opdrachten uitvoeren in het kader van preventieve seksuele gezondheid. In grote lijnen kunnen die opdrachten gebundeld worden onder deze 5 thema's binnen preventieve seksuele gezondheid:
 1. Seksuele ontwikkeling bij kinderen, jongeren en adolescenten via relationele en seksuele vorming en via het aanbod van informatie en diensten om op een gezonde manier seksualiteit te kunnen beleven;
 2. Preventie van het humaan immunodeficiëntievirus en seksueel overdraagbare aandoeningen en inspelen op psycho-sociale aspecten bij seksueel overdraagbare infecties;
 3. Informatie aanbod over geplande en gewenste zwangerschap;
 4. De preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag ondersteunen binnen verschillende contexten en doelgroepen;
 5. Seksueel welbevinden bevorderen door in te zetten op het verhogen van de bespreekbaarheid van seksueel welbevinden en seksuele problemen en dit vanuit een holistische visie op gezondheid.

Zoals u kan zien is de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag één van de vijf thema's en bovendien is dit het thema met hoge prioriteit in de nieuwe beheersovereenkomst. Daarnaast is ook het eerste thema 'seksuele ontwikkeling en relationele en seksuele vorming' indirect een manier om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Dit geeft alvast een idee van de belangrijke plaats van dit thema in het geheel van de opdrachten van Sensoa. Om daar een vast bedrag op te plakken, dat is moeilijker. Binnen het genoemde totale bedrag aan Sensoa zijn er immers geen budgetlijnen vooraf afgebakend. Wel kan kort samengevat gesteld worden dat een vierde van de beheersovereenkomst, of 750.000 euro op jaarbasis, rechtstreeks of onrechtstreeks ten goede komt aan de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Wat personeelsinzet betreft, valt 5,5VTE rechtstreeks toe te wijzen aan de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

2. Eerst en vooral wil ik wijzen op de verschillende definitie die gehanteerd wordt in het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld enerzijds en door Sensoa anderzijds. Sensoa definieert seksueel grensoverschrijdend gedrag aan de hand van de criteria van het Vlaggensysteem. Dat is een systeem om seksueel (grensoverschrijdend) gedrag van kinderen en volwassenen in te schatten. Aan de hand van 6 criteria en de mate waarin daaraan wordt voldaan, wordt de ernst van het gedrag bepaald: wederzijdse toestemming, vrijwilligheid, gelijkwaardigheid, ontwikkelings- of functioneringsniveau, context en impact. Als een van de 6 criteria niet oké is dan spreken we over seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit begrip is dus ruimer dan de definitie seksueel geweld gebruikt in het Vlaams actieplan. De preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag draagt dus ook bij tot het voorkomen van seksueel geweld.

Veel acties uit het Vlaams actieplan seksueel geweld omvatten een verwijzing naar een samenwerking met Sensoa of vermelden een specifieke preventiemethodiek van Sensoa, ook in de acties die vanuit andere beleidsdomeinen worden naar voor

geschoven. Dat is goed en geeft blijk van het feit dat de methodieken gekend en toegankelijk zijn voor organisaties in verschillende sectoren die bereid zijn om iets te doen ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Afgeronde en nog lopende acties vanuit Sensoa kunnen onder drie groepen verdeeld worden:

- a. vorming en tools aanreiken aan *intermediairs* zodat zij hun rol goed kunnen opnemen in de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag: voorbeelden hiervan zijn de jaarlijks terugkerende Week van de Lentekriebels om leerkrachten warm te maken om relationele en seksuele vorming te geven met in 2021 het accent op thema sexting; aanbod leerlijnen, lestips en lesmaterialen via sensoa.be en Klascement, aanbod Grenswijs.be i.s.m. Icobra en Pimento om integriteitsbeleid op te stellen binnen allerlei organisaties rond de thema's seksueel grensoverschrijdend gedrag, pesten en agressie; aanbod vorming over het installeren van een Aanspreekpersoon Integriteit (API); aanbod Vlaggensysteem om te kunnen praten over cases van seksueel (grensoverschrijdend) gedrag bij zowel kinderen, jongeren als volwassenen; aanbod Onder40gen (O4O) naar huisartsen i.s.m. Domus Medica en naar de Family Justice Centres om in raadplegingen het gesprek aan te gaan over seksueel grensoverschrijdend gedrag; ook in de handleiding 'Start het gesprek' van Stop it Now werd het aanbod van O4O verwerkt; nog gepland staat een kadermethodiek voor lokale besturen rond seksueel grensoverschrijdend gedrag; een taalwijzer over berichtgeving in de pers; uitbreiding aanbod O4O naar CLB's; e-learningmodule over Vlaggensysteem; aanbod opleidingen voor politie en justitie,...
 - b. *websites, campagnes en bijdrages in de pers* opdat het *algemeen publiek* de nodige informatie meekrijgt over seksueel grensoverschrijdend gedrag met het oog op preventie: voorbeelden hiervan zijn de afgelopen Is 't oké-campagne (2019) rond seksueel grensoverschrijdend gedrag en de daarop volgende WijGrijpenIn-campagne (2021) met training of trainers (ToT) binnen setting vrije tijd en onderwijs, een lokale variant op de WijGrijpenIn-campagne met ToT ism de Stad Antwerpen, artikels op WATWAT aangeleverd door Sensoa; in 2025 staat een nieuwe grootschalige publiekscampagne gepland.
 - c. goede *samenwerking bevorderen tussen de verschillende organisaties die actief zijn rond dit thema*: voorbeelden hiervan zijn de adviezen vanuit Sensoa om seksuele gezondheid in de eindtermen op te nemen; linken naar informatie over seksueel grensoverschrijdend gedrag op pagina's rond hulpverlening zoals 1712, zorgcentra seksueel geweld, nupraatikerover.be, stopitnow.be, zanzu.be (met o.a. info over SGG in 14 talen), Mediawijs, WATWAT, Child Focus, R-Sense ism Rode Kruis en Fedasil; structureel overleg tussen relevante partners in het werkveld in het Platform Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag,... Als partnerorganisatie is Sensoa de stuwende kracht om het netwerk rond preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag uit te bouwen.
3. Alle genoemde initiatieven gebeuren binnen de middelen van de beheersovereenkomst met Sensoa. Concreet staat in de begroting 2022 en 2023 van Sensoa een bedrag van 20.000 euro voor de geplande kadermethodiek steden en gemeenten en een budget van 60.000 euro voor de geplande publiekscampagne. Te verwachten valt dat deze initiatieven een link hebben met het uitgaansleven, maar inhoudelijk staat dit nog niet vast.
- Er is al nauw overleg tussen Sensoa en Vlaamse Vereniging voor Alcohol en andere Drugs (VAD) om het aanbod naar het uitgaansleven op elkaar af te stemmen (bv. Flirter Twister), dat zal in de toekomst zeker worden voortgezet.
4. De genoemde preventiemethodieken vanuit Sensoa zijn op evidentie gestoeld en kwaliteitsvol en zijn een open aanbod naar iedereen die er mee aan de slag wil gaan. Eerder dan nog nieuwe methodieken te ontwikkelen, ligt de focus in de komende

periode op het promoten van het gebruik van de methodieken, dus op het bekend maken van het aanbod, het sensibiliseren rond het gebruik ervan om tot beleid te komen. Om dat waar te maken heeft Sensoa in 2021 een communicatieplan ontwikkeld dat erop gericht is om boodschappen en tools rond de kernthema's (waaronder SGG) zo goed mogelijk te ontsluiten via uiteenlopende kanalen zoals diverse sociale media, websites, bijdragen in de pers, enz. Het thema krijgt, na seksuele ontwikkeling, de hoogste prioriteit in het communicatieplan en zowat 1/4de van de communicatie-inspanningen hebben betrekking op de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag. In de WijGrijpenIn- campagne als voorbeeld, wordt ingezet op radiospots, sociale media, bekende en onbekende personen om de algemene bevolking en groepen daarbinnen aan te spreken.